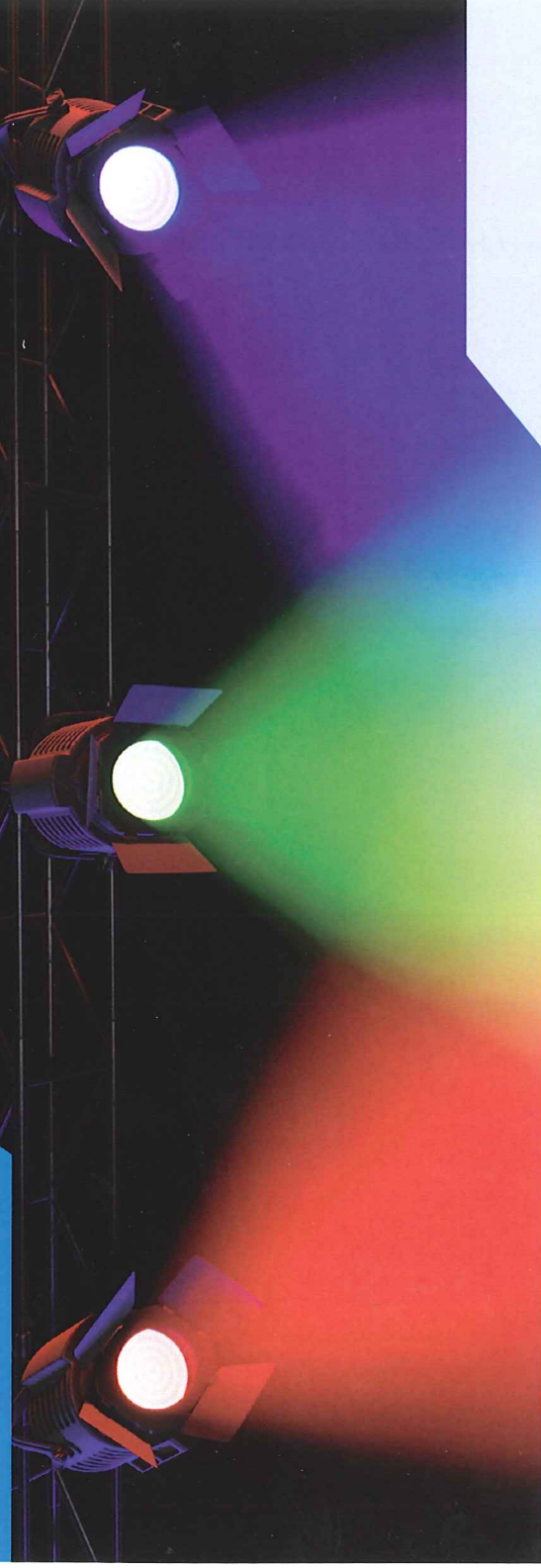

Kruisbestuiving

Onderzoek naar meeldauwbeheersing met 'slim licht'

Op de Themadag Gewasgezondheid kwamen veel interessante onderwerpen aan de orde. Een van de workshops ging over het verhogen van de plantweerbaarheid tegen meeldauw door teeltmaatregelen.

Daarbij wordt onder andere gekeken naar het effect van rood en verrood licht op de plantweerbaarheid. Jantineke Hofland van Wageningen UR Glastuinbouw en Luc Stevens van PRI Bio Interacties en Plantgezondheid bestuderen de mogelijkheden van 'slim licht'.

Er is ervaring opgedaan met rood en verrood licht in de teelt van lathyrus en lisianthus. Op een proefbedrijf werden in de afdeling met rood licht geen bespuitingen tegen meeldauw uitgevoerd, terwijl in de afdelingen met standaard belichting twee keer werd gespoten. In de

afdeling met rood licht was het blad harder en groener en had het blad een dickere waslaag. Onder verrood licht was het gewas meer gestrekt en onder het rood licht was er 5% meer productie.

Prikkels

De onderzoekers veronderstellen dat met een slimme toepassing van licht natuurlijke weerbaarheidssystemen van de plant geïnduceerd kunnen worden. Uit wetenschappelijk onderzoek is namelijk bekend dat een plant onder invloed van prikkels van buiten stoffen (zoals weerstandseiwitten) kan aanmaken, die het binnendringen van schadeverwekkers zoals meeldauw verhinderen.

Jantineke Hofland
Wageningen UR Glastuinbouw

Project QSense bijna afgerond

Het project QSense is bijna afgerond. Afgelopen twee jaar is met achttien tuinbouwondernemers nagedacht over een praktijkgericht teeltdashboard. Een belangrijk onderdeel van een teeltdashboard is een groeimodel.

Voor de drie verschillende gewassen (paprika, phalaenopsis en gerbera) is dan ook veel aandacht besteed aan het valideren en ontwikkelen van de groeimodellen.

Het afgelopen half jaar zijn de gebruikseisen van de verschillende tuinbouwondernemers voor een teeltdashboard geïnventariseerd. Met de ondernemers is geconcludeerd dat onder andere de keuze voor het afzetkanaal - en de daarbij behorende plantkwaliteit - bepalend is voor het teeltplan, als startpunt van een teeltdashboard. Die keuze is ook bepalend voor de kritische teeltfactoren.

Vergelijken

Deze kritische succesfactoren zijn in het project op een rijtje gezet. Het teeltdashboard maakt de belangrijkste factoren inzichtelijk en maakt het mogelijk om deze onderling te vergelijken, ook met andere databronnen zoals gewasregistratie, klimaatcomputer en sensoren. Door voor kriti-

sche factoren grenswaarden aan te geven, is het mogelijk om overzichtelijk te zien of bepalende teeltfactoren niet goed verlopen en hoe deze dan met de hoogste efficiëntie kunnen worden bijgestuurd. Zowel uit teeltkundig als bedrijfseconomisch oogpunt.

Vervolg

Komende periode worden de gebruikerseisen verder uitgewerkt in een functioneel en technisch ontwerp van het teeltdashboard. Ook wordt gekeken in welke vorm een vervolg kan worden gegeven aan QSense. QSense is een initiatief van CropEye, Green Q, Global Grow Services, WUR-Glastuinbouw en LTO Groeiservice. QSense wordt gefinancierd door de partners, het Europees fonds voor Regionale Ontwikkeling van de Europese Commissie (subsidieregeling Clusterregeling Zuid-Holland, Kansen voor West) en Interpolis.

Arthur van den Berg
projectleider